

OBSAH

1. Význam a úkoly semenářství (<i>J.Graman, M.Houba</i>)	5
1.1. Historie semenářství	6
1.2. Organizace semenářství	10
2. Typy odrůd, genetická struktura odrůd (<i>J.Habětínek</i>)	14
2.1. Pojem odrůda	14
2.2. Typy odrůd podle genetické struktury	14
2.2.1. Liniová odrůda	15
2.2.2. Odrůda populace	17
2.2.3. Odrůda hybridní	17
2.2.4. Odrůda syntetická	19
2.2.5. Odrůda polyploidní	20
2.2.6. Odrůda klon	21
2.3. Genetická struktura odrůdy a její výnosová stabilita	21
3. Udržovací šlechtění odrůd (<i>J.Graman, A.Jirsák, J.Truc</i>)	23
3.1. Hlavní zdroje znehodnocování odrůd	24
3.2. Podstata a metodiky udržovacího šlechtění	25
3.2.1. Udržovací šlechtění samosprašných plodin	27
3.2.2. Udržovací šlechtění cizosprašných plodin	29
3.2.3. Udržovací šlechtění vegetativně množených plodin	40
4. Biologická hodnota osiv a sadby (<i>J.Graman</i>)	43
4.1. Genetické předpoklady kvalitního osiva a sadby	43
4.2. Fyziologické a biochemické předpoklady kvalitního osiva a sadby	44
4.3. Fyzikální a mechanické vlastnosti semen a hlíz	48
4.4. Biologická a semenářská hodnota osiva a sadby	50
4.4.1. Biologická hodnota osiva	51
4.4.2. Semenářská hodnota osiva	52
4.4.3. Sadbová hodnota	56
4.4.4. Hodnocení semenářské hodnoty osiva a sadby	57

5. Semenářský ideotyp a semenářské modifikace (<i>J.Truc</i>)	59
5.1. Semenářský ideotyp	59
5.2. Semenářské modifikace	60
6. Zásady množení osiv a sadby (<i>J.Graman, J.Truc, A.Jirsák</i>)	63
6.1. Obecná norma vegetačních faktorů množitelských porostů	64
6.2. Specifická norma vegetačních faktorů množitelských porostů	67
6.2.1. Druhy, které v semenářské specializaci nemají odlišné nároky od běžného pěstování	68
6.2.2. Druhy, které mají v semenářské specializaci zcela odlišné nároky na vegetační faktory oproti běžnému pěstování	73
6.2.3. Druhy přechodného charakteru v nárocích na vegetační činitele	83
7. Posklizňová úprava a předsetěťová příprava osiv a sadby	89
(<i>J.Beran, J.Diviš</i>)	
7.1. Úprava vlhkosti osiva	89
7.2. Čištění a třídění osiva	91
7.3. Moření osiva	93
7.3.1. Zásadní změna požadavků na moření	93
7.3.2. Faktory ovlivňující kvalitu moření	94
7.4. Příprava sadby	97
7.4.1. Mechanická příprava sadby	98
7.4.2. Biologická příprava sadby	98
7.4.3. Chemická příprava sadby	99
8. Zásady semenářské kontroly (<i>M.Houba</i>)	100
8.1. Kategorie osiv a sadby	101
8.2. Uznávání množitelských porostů a rozmnožovacího materiálu	103
8.2.1. Žádost o uznání porostu	107
8.2.2. Přehledka množitelských porostů	107
8.2.3. Vydání rozhodnutí o uznání porostu	108
8.2.4. Žádost o uznání rozmnožovacího materiálu	108
8.2.5. Odběr vzorku ze sklizně	108

8.2.6.	Laboratorní zkoušení	111
8.2.7.	Vegetační zkoušky pro uznávání	117
8.2.8.	Vystavení uznávacího listu - certifikátu	118
8.3.	Speciální část semenářské kontroly	118
8.3.1.	Obilniny	119
8.3.2.	Luskoviny	123
8.3.3.	Olejniny a pšadné rostliny	126
8.3.4.	Semenné okopaniny	128
8.3.5.	Jeteloviny	131
8.3.6.	Trávy	133
8.3.7.	Brambory	136
9.	Využití bílkovinných markerů v semenářství (J.Černý)	141
9.1.	Bílkovinné genetické markery	141
9.1.1.	Rozsah analýzy gliadinů pro stanovení vnitro- druhového polymorfizmu a čistoty odrůd pšenice	146
9.2.	Využití bílkovinných genetických markerů v semenářské kontrole pšenice	146
9.2.1.	Využití gliadinových markerů k určení odrůdo- vých odchylek v semenářství pšenice	147
9.2.2.	Stanovení odrůdové pravosti a odrůdové čistoty osiv pšenice obecné a ječmene setého pomocí elektroforézy prolaminů v škrobovém gelu	147
9.3.	Příloha	149
10.	Netradiční metody v produkci rozmnožovacího materiálu . . . . . (M. Bechyně)	156
10.1.	Mikropropagace a somatická embryogeneze	156
10.2.	Produkce umělých (syntetických) semen	158
10.2.1.	Možnosti využití umělých semen	158
11.	Balení, adjustace a skladování osiv a sadby (J. Beran)	161
11.1.	Balení osiva	161
11.1.1.	Obaly	161
11.1.2.	Fixace a likvidace obalů	163
11.2.	Adjustace osiva	164
11.3.	Skladování osiva a sadby	165
11.3.1.	Sklady	167

12. Předpisy související s obchodováním a využíváním osiv a sadby (M.Houba)	168
12.1. Dosud platné a připravované zákonné předpisy . . .	168
12.2. Předpisy související s využíváním osiv a sadby . .	170
12.2.1. Předpisy související se zahraničním obcho- dem s osivem a sadbou	171
12.3. Mezinárodní semenářské organizace	175
 Použitá literatura	 179